

Šimon Milač gim. profesor
Zvezna ul. 349.
Murska Sobota
22 XI 30
DÜSEVNI LIST

Mészecske verszke novine.

Vu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávnik: FLISZAR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo lefo 20 Din., v zvönsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplacsilo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

Kšt V. 5/30

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. V. je vsled naredbe z dne 24. 9. 1930. s katero je bila določena glavna razprava, javno razpravljalo dne 16. 10. 1930. po s. o. s. dr. Lešniku Alojzu kot sodniku, v navzočnosti pr. pr. dr. Miroslava Deva kot zapisnikarja, v prisotnosti zastopnika zas. tožilcev dr. Leskovarja Josipa, prostega obtoženca Flisarja Ivana in branilca dr. Vauhnika Miloša, subst. dr. Škerlaka Vladimirja, in v odsotnosti zas. tožilcev 1. odbora za zidanje sirotišnice „Dom Sv. Frančiška“ v Črensovcih, 2. Klekla Jožefa kot predsednika, 3. Cigana Matije, 4. Horvata Jožefa in 5. Ploja Jožefa kot odborikov tega odbora o obtožnici, katero so vložili zas. tožilci zoper Flisarja Ivana radi prestopka po čl. 52 zak. o tisku, po predlogu zastopnika zas. tožilcev naj se obtoženec obsodi v smislu obtožbe, in po predlogu branilca, naj se obtoženec oprosti ali vsaj milo kaznuje dne 16. 10. 1930. razsodilo tako:

Flisar Ivan, sin Mikloša in Ilone, roj. Žibrik, rojen 12. junija 1856. v Šalomencih, srez Murska Sobota, ev. vere, državlján kraljevine Jugoslavije, vdovec, učitelj v pok. in ravnatelj ev. dijaškega doma v Murski Soboti, pismen, ima nekaj premoženja, ni služil pri vojski, še nekaznovan,

je kriv,

da je priobčil kot urednik in izdajatelj v Murski Soboti izhajajočega mesečnika „Düševni list“ v št. 5 z dne 20. 4. 1930. na strani 69 v 1. in 2. stolpcu in na strani 70 v 1. stolpcu članek z naslovom „Na kateri strani je laž in mržnja?“

s sledečo inkriminirano vsebino: „Kleklove Novine 12. št. z dne 23. 3. 1930 so se v svojem članki „Evangelijani verostüjte“ grdo zagnale na „Düševni list“ radi članka „Evangelijani verostüjte“, kateri članek je v „Düševnem listu“ izšel v 3. in 4. številki dne 20. 3. 1930. Kdor ni čital tega članka „Düševnega lista“, ampak samo grizenje Novin, tisti si je lahko mislil, (ako duha Novin ne pozna), da imajo Novine pravico, da učijo krščansko ljubezen „Düševni list“ in nas evangeličane. Toda kdor je čital tudi članek „Düševnega lista“ „Evangelijani verostüjte“, ta takoj opazi, da članek Novin samo tako kipi od mastnih pobožnih besed in krščanske ljubezni, toda ono srce, katero je to pisalo je polno laži in obrekovanja proti nam . . . Res pa je, da ako se evangeličan sprejme v rim. kat. dom, v bolnico itd., prva pomoč mu je, da ga notri hočejo spraviti v rimsko katoliško cerkev.“

S tem je priobčil o zas. tožilcih na način, označen v čl. 1 zakona o tisku, nekaj neresničnega, kar utegne škodovati njih časti, dobremu imenu, družabnemu ugledu in pridobitnemu kreditu.

Zakrivil je stem prestopku zoper čast po čl. 52 zak. o tisku in se obsodi po čl. 56. 2. odst. zak. o tisku z uporabo 71/5 k. z.

na šest sto — 600 — dinarjev denarne kazni, ki jo mora položiti po čl. 40 zak. o tisku pri sodni blagajni v 8 dneh, ko postane ta sodba izvršna, če bi se denarna kazen ne dala izterjati pa na 10 dni zapor, po čl. 62 zak. o tisku na plačilo materialne odškodnine zas. tožilem v znesku 1000 Din, ki jo mora ogibom izvršbe položiti tožilem v 14 dneh, ko postane

ta sodba izvršna, po § 310. 313. 314 k. p. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in morebitne izvršitve denarne kazni, ki se izrečejo izterljivim in ki se morajo položiti po čl. 40 zak. o tisku pri sodni blagajni v 8 dneh, ko postane ta sodba izvršna, po čl. 63. zak. o tisku se mora natisniti ta sodba v celoti ob obtoženčevih stroških na čelu v Murski Soboti izhajajočega dnevnika „Düševni list“.

Po Šu 65 k. z. se izvršitev izrečene kazni odloži za dobo enega leta.

Razlogi.

Odbor za zidanje sirotišnice „Dom Sv. Frančiška“ v Črenšovcih, ki sestoji iz zas. tožilcev kot odbornikov, je dal objaviti v številki prvi, v Murski Soboti izhajajočega tednika Novine z dne 2. 1. 1930 oglas. „Smiljeno srce.“ V tem oglasu prosi odbor milodarov za zidanje sirotišnice in se obrača do širiteljev oglasa s prošnjo, ki se glasi: „Idite v vsako hišo in ponudite tiskovino vsaki duši, kakoršnekoli veroizpovedi je, ker smo siromake, kakoršnekoli vere so, dolžni po Jezusovi zapovedi pomagati vsi, kakoršnekoli vere smo“.

Proti temu, da bi se milodari za zidanje „Doma sv. Frančiška“ pobirali tudi pri evangeličanih, se je oglasil „Düševni list“, ki ga izdaja obtoženi kot urednik in izdajatelj, in je napisal v 3. in 4. številki, ki sta izšli skupno dne 20. 3. 1930 na 45. strani oklic na Evangeličane pod naslovom: „Evangeličani verostüjte!“ V tem oklicu svari Düševni list evangeličane pred nabiralci za sirotišnico Doma sv. Frančiška in pravi med drugim: „Po pravici smo lahko nezaupni, ko bi pa zdaj radi imeli za sirotišnico denar od evangeličanov. Kajti, če bi se kdaj v ta dom sprejel evangeličanski siromak, gotovo bi bila njegova prva pomoč, da bi ga spravili v „edino zveličavno rimsko kat. cerkev.“ Zato Vam velimo evangeličani, pazite in ne dajte se zapeljati (kakor so se nekateri že dali večkrat) če se s tako sladkimi besedami in v ovčji obleki prihajajo k Vam, ker znate, morate znati, kakšni so od znotraj.“

V polemiki, ki se je nato razvila med listoma „Novine“ in „Düševni list“ je obtoženec priobčil kot urednik in izdajatelj „Düševnega lista“ v številki 5 z dne 20. 4. 1930. članek pod naslovom „Na kateri strani je laž i mržnja?“ z inkriminirano vsebino, kakor je navedena v pozitivnem delu sodbe.

Vse to je dokazano po obtoženčevem priznanju in po člankih v navedenih novinah, ki so se prečitali na glavni razpravi.

Iz inkriminiranega članka samega v zvezi z ostalimi prejšnjimi članki, ki so bili v tej zadevi priobčeni v Novinah in v „Düševnem listu“, e razvidno, in sledi to tudi iz izpovedbe pričedrja. Klara Franca, da merj inkriminirani članek na odbor za zidavo „Doma sv. Frančiška“ v Črenšovcih in njegove člane.

Obtoženi se zagovarja, da inkriminirani članek ni žaljiv in da je le odgovor na izzivajoče pisanje tednika „Novine“, kar je obtoženi v odgovoru na tožbo podrobneje obrazložil. V odgovoru na tožbo še navaja, da je priobčil inkriminirani članek v razburjenosti in v interesu in obrambi svoje vere, ker je bil od tožilcev izvan, in da ni imel namena, da s tem člankom žali. Na glavni razpravi je še navedel, da je inkriminirani članek, predno ga je dal natisniti, prečital, da pa v njem ni našel ničesar žaljivega.

Obtoženi stem protislovnem zagovorom sam priznava žaljivost inkriminiranega članka.

Sklicujoč se na članek „Evangeličani verostüjte“ v 12. številki tednika Novine z dne 23. 3. 1930, ki je podpisan od odbora za zgradbo sirotišnice „Dom sv. Frančiška“ v Črenšovcih, pravi, da je ono srce, ki je ta članek napisalo, polno laži in obrekovanja proti nam (sc. evangeličanom.)

S tem je torej žaljen imenovani odbor kot pravna oseba, žaljeni pa so tudi njegovi člani kot fizične osebe zlasti velja to glede Klekla Josipa, ker imenuje inkriminirani članek „Novine“ kot „Kleklove Novine“. Iz tega, da inkriminirani članek svari evangeličane pred dejanjem milodarov za sirotišnico „Dom sv. Frančiška“ v Črenšovcih in iz tega, da trdi, da je Evangeličanu, ki ga sprejmejo v rimsko katoliški dom, v bolnico i. t. d., prva pomoč ta, da ga hočejo spraviti v r. k. cerkev, je razvidno, da je inkriminirani članek naperjen zoper vse zas. tožilce. Obtoženi niti sam ne trdi, da bi inkriminirani članek ne bil naperjen zoper nje.

S trditvijo, „Ono srce, ki je to pisalo, je polno sovraštva in obrekovanja proti nam (sv. evangeličanom) in s trditvijo, da je prva pomoč evangeličanu, ako se sprejme v r. k. dom, bolnico, i. t. d. ta, da ga notri hočejo spraviti v r. k. cerkev, je obtoženec na način, označen v členu 1. zak. o tisku, priobčil o zas. tožilcih nekaj,

kar utegne škodovati njih časti, dobremu imenu, družabnemu ugledu in pridobitnemu kreditu. Obtoženec niti ni poskušil dokazati resničnosti teh trditev, vsled česar ju je smatrati za neresnični.

Obtoženčev zagovor, da je bil izzvan, da je priobčil inkriminirani članek v razburjenosti in da ni imel z njim namena žaliti, je za odločbo o krivdi brez pomena. Isto velja glede njegovega zagovora, da je članek priobčil v interesu in obrambi svoje vere, ko njegova vera v obče ni bila napadena.

Obtoženčevo dejanje ima vse zakonite značke prestopka zoper čast po čl. 52 zak. o tisku; odločba o krivdi je torej utemeljena.

Kazen je bila odneriti po čl. 56, 2. odst. zak. o tisku.

Olajšilno je bilo dejansko priznanje, neoporečnost, dober glas, napeto razmerje med stranikami; obtežilnega ni bilo ničesar.

Vsled olajšilnih okoliščin je sodišče obtožencu z uporabo Ša 71 štev. 5 k. z. omililo kazen in zamenjalo zapor z denarno kaznijo v prepričanju, da se da svrhu kazni doseči tudi s to.

Ker so podani vsi pogoji Ša 65 k. z., se je izvršitev izrečene kazni odložila za dobo enega leta.

Ostale odločbe se opirajo na gori navedena zak. določila in so posledica obsodilne sodbe. Zas. tožilec prisojena materialna odškodnina v znesku 1000 Din je primerna. Stroški so se izrekli izterljivim, ker obtoženec nima za nikogar skrbeti in ima mesečno 1800 Din prejemkov (§ 313 k. p.)

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. V, dne 16. 10. 1930.

Dr. LEŠNIK. Odpravek je točen.

Pečat: Vodja pisarnice Daniel I. r.

Advent.

(Luk. 21, 25—36.)

Vrêmen hitro tecsê, pár nedel i tû je advent. Jeli pomêni escse kaj advent, prisesztjê Jezusovo tomi denêsnymi cslovôki? Vnogo ji jeszte, ki szi tak miszlijo, ka je advent szamo edno vrêmen szpominanya, szpômenek toga, ka sze je na Jezusovo prisesztjê pred 1930-mi lêtmi mocsno priprâvlala néba i zemla.

Advent je zaisztino tûdi szpominanya vrêmen, ár nam ká'ze nazáj v preminôcse vrêmen, gda szo lûdjê previdli szvojo blôdnoszt, ob'za-

lûvali szvoje grêhe i nyihova dûsa je hrepenêla za Bo'zo miloscso i kak té v nocsnoj kmici zablodjeni, csáka zûtrásnyega szunca szveklôcso, tak szo tûdi oni csakali z nébe Oszloboditela, Messziása. Nê szamo lûdjê, cêla natûra, cêli szvêt ga je csakao. Na nébi je zacsnola rászti z ednoga máloga zrna zvêzda Bethlehemszka. Priprâvlala sze je tûdi zemla: nocsí szo bilé lèpe, tihe, potocke szo bole namali tekli, ftice szo méрно szedele v gnêzdi, oroszlan je nê vûpo trôbiti, kacsá nê grizti. Liszte je nê szpadno z drêva, rô'zice szo nê vehnole; vsze je csakalo na tó velko csûdo, na prisesztjê Sziná Bo'zega.

Ali advent je nê szamo szpominanya vrêmen, advent je i priprâvlanya vrêmen na to bodôcse prisesztjê Jezusa. Ár Jezus je nê szamo priso, nego escse tûdi pride na eto grêhso zemlô. Bode escse eden velki advent. V tom prvom, preminôcsem adventi sze je szvêt priprâvilo na Jezusovo prisesztjê, dneszdén sze nepriprâvâla. Pa bi sze na tó Nyegovo nôvo prisesztjê bole mogo priprâvlati, kak na tó preminôcse. Ár gda je Jezus nakonci toga preminôcsega vrêmena na zemlô priso, te je od lûdi víszilo, jeli ga szpoznajo za Krisztusa, Messiása, Odkûpitela, ali nê.

V tom bodôcsem, szlêdnyem adventi nacsí bode. Te, ki sze 'ze zdâ ne priprâvâla, sze nede mûo vrêmena priprâvlati, ár hitro pride na nász té dén z nébo-zemlo gibajôcsimi znamênymi: „I bodo znamênja vu szunci i mészeci i zvêzdaj, i na zemli sztiszkávanye poganov vu zmenkanyi tanácsa i sumelo bode morje i válovje.“ (25. v.) Lûdjê, gda tó na pamet vzemejo, nedo meli mûcsi priprâvlati sze, ár „do omedlêvali lûdjê od sztrâha i csákanya oni, stera pridejo na zemlô. Ar i zmo'znosztli nebeszke sze gibale bodo.“ (26. v.) Szin Bo'zi zdâ nepride tak, kak v tom prvom adventi. Ne prneszê ga zemelszka mati na szvêt, nede v szrmasnoj stalici v jaszlaj na szlami pocsívo, kak málo, szamo szebov neládajôcse dête. Nedo te angelje etak szpêvali: „... mér na zemli, lûdém pa dopádnennyé.“ Nego „Teda bodo vidili Sziná cslovecsega pridôcsega vu oblâki z-zmo'znosztjov i z vnôgov dikov.“ (27. v.) Jezus pride, kak nebeszki krao i szôdo bode 'zíve i mrtve. Tem, ki szo pobo'zni i Nyegovi vôrni naszlednicke, prneszê odkûplênje i zvelicsanye, tem húdim i nevôrvanim pa vûkivôcsno szôdbo.

Ne miszlimo szí pa, ka csi sze tő ne zgo-
dí v nasem 'zivilényi, sze ognemo toga vrēmēna.
Oh nē! Ár sze i grobi májo odprēti i tē mrtvi
sze pozovējo pred Goszpōda na pitani dēn.
Szam Jezus veli: „Zaisztino velim vam, ne prē-
de ete národ, dokecs sze vsza eta nezgodíjo.
Néba i zemla prēde, Recsi moje pa nikak ne
prēdo.“ (32, 33 v.)

Z tem nász Jézus opomina, ka bojdimo
vedno pripráveni, 'zivimo i molimo vedno tak,
da bi blúzi bilō tō Jezusovo prisesztjē. Sto zná;
grozna szvēta-bojna, 'zaloszna, nemérna vrēme-
na po nyē, gibanje zemlē, velke kastige tū i tam,
jeli szo tō nē znamēnya, da je vrēmen blúzi?

V adventa vrēmeni vszáki more pitati szám
od szébe: Jeli je moje 'zivilénye tákse, ka sze
nemam bojati, v sterojstécs vōri má priddi Gosz-
pod moj? Jeli Nyēga dosztójno csákam; z trēz-
nov pámetjov, z vōrvajōcsim szrcem i z molé-
csov dūsov?

Nevēmo ni vōrp, niti dnēva, gda má priddi
Szin Bo'zi, kak sztānemo pred Nyēga? Z veszél-
jom, ali trepetajōcs?

On szam nász opomina: „Záto verosztújte
vu vszákom vrēmeni molécsi, naj vrēdni bodete
vūdti vszēm etim, stera szo prisesztna, i posz-
tánoti pred Szinom cslovecsim.“ (36. v.)

Kelko ji jeszte, ki sze bojati májo toga
szlédnyega adventa! Tō szo oni nevōrvani i
szebicsni, ki sze pōleg szvoje zemelszke szkrbi

i zgányanya zemelszkoga po'zivanya nepriprá-
lajo na té velki dēn, steri . . . „liki mre'za
pridena vsze, ki szedíjo na lici ete zemlē.“ (35. v.)

Ali tē pobo'zni i posteni sze nemajo boja-
ti, té Zvelicsitel nas etak trōsta: „Gda sze pa
zacsnejo eta goditi, oprávlajte sze gori, i pri-
zdignite glavé vase, ár sze pribli'záva odküplē-
nye vase.“ (28. v.)

Blúzi je advent. Naj nász opomina na vecs-
no priprávlanya k tomi szlédnyemi adventi, gda
zavidimo z nebeszkov zmo'znosztjov i dikov
priddi Jezusa, kak navōke odküplēni i zvelicsani!

JUVENTUS.

„Jugoslovanstvo kot nacionalna in držav-
na misel ne izključuje naših plemenskih i slo-
venskih i hrvatskih i srbskih občutkov. Ona ob-
stoja v spoštovanju plemenskega imena, pisa-
ve in jezikovnih odtenkov iz plemenskih
tradicij, ki predstavljajo za nas vse skupno
svetinja, narodno slavo, resninično obeležje ene-
ga in nedeljivega naroda in naše mile kraljevine
Jugoslavije.“ (Z-programatične izjave predsedni-
ka vlade.)

*

Nē mōcs toga hūdoga, nego manyōszt to-
ga dobroga kvari nájtovecs. (Frommel.)

*

Szamo tiszto dugoványe je zgübleno, z-
steroga dojpovē cslovek. (Lessing.)

Práva pôt.

Poslovenco: JUVENTUS.

Bükov Jó'zef sze je do etiga mao nē dosz-
ta brigo z 'zivilényom. Ali zdá, gda je szmrt tak
nenádoma sztōpila prednyega, sze je zoszago;
itak je bōgse 'zivetí, itak je drági té nevolen
'zitek. Vē je escse mládi, escse bi dugo lét leh-
ko 'zivo. Szmrt je vekivecsna temnica, odkec
sze vecs nigdár neoszlobodi. Tákse miszli szo
sze nyemi zganyale v glávi.

Tak sze nyemi je csülo, ka vucké vedno
bli'ze kavúlijo. Zácso je bēzati, scsēo je vūdti
pred sztrásnov szmrtjōv. Potiko sze je, koleno
szi je nē ednōk vdarō. Na edno megnyenye je
sztano zmēs, naj nyemi szapa nezájde i pogléd-
ne, gde je. Drevje i sznēg, drūgo je nē vido.
Nenájde vecs vō od etec. Tak sze je csüto, da

je szam na tom cēlom, velkom szvēti, od niko-
ga nemre pomōcs csakati.

V szamocsi, odsztávlēni, zblojen je sztao v
toj velkoj gōscsi, v cágloszti je pogledno vsza-
ko drēvo okōli szébe od korenýa do vrēka, na
sznēgi je iszko sztopájē, ali zobsztom, drevje
nyemi je nepoznāno bilō, sznēg je pa vsze edno
féle, bēli būo. Ali itak zaglédne nikaj. Nē dalecs
odnyega sze je nikaj csarnoga zabliszketalo na
bēlom sznēgi, mēszec je rávno tá szvēto, ár je
mála csisztina bila.

Szrcē nyemi je od radoszti pákrát mocsno
vdarilo, gda sze je za Biblijov prigno, stero je
prvle tū tálucso. Zdá jo je gorivzēo, doli jo je
zbriszo i nazáj v turbo potiszno.

Zdá sze je 'ze szpomino, ka je etak sztao,
gda je Biblijo tálucso, od ēnoga krája je priso,
tūtá more tak idti, da vō na ceszto pride. Bib-
lija nyemi je pokázala pōt!

Hodi Jezus, ti gôszť nas boj!

Vukov troblenyé sze je 'ze szamo tópo csülo i nê dugo je szploh zamuknolo. Bükov Jó'zef je bisztro sztápo po ceszti, szo'jé tak dabi sze nyemi prôti pascile i potem szo za nyim osztanole, vedno mênse szo sze vidle. Tak sze nyemi je vidlo, ka szo tiszte stiri lëta 'ze tûdi dalecs za nyim i tiszto stirilëtno trplënye vedno mênse gracš'je prednyim. Kmica je tûdi nê vecs tak gôszta bila, tak dabi nikaj szvétilo okôli nyega, ali nyemi je pa v szrcë grátala véksa szveklôcsa?

Mraza je tûdi nê vecs csüto zdá, ka sze je pascso nazáj v 'zivlënye.

Csüdno toplôcsa je csüto v prszaj i cse-mérje szo sze nyemi tûdi pogászili, ár szi je etak premislávo:

— Fickaszti, groblanszki decsko szam büo, po krcsmáj szam sze sztepo. Csi bi tak slo naprê, nevém, ka bi bilô z mène, kama bi pris po toj pôti, csi bi me té trde stiri lëta nê zasztavile. Isztina, ka me szvét za morilca glëda, ali Goszpodin Bôg zná, ka szam nedú'zen v tom deli i düsnavëszt mi je lehko merna.

Nê je vecs dvojio 'v Bôgi, za nyega je vsze tó dobro bilo, ka sze je zgôdilo 'z nyim. Mér i pokornoszt sze je zoszelo v nyegvo szrcë.

Isztino je mëla tiszta szëri vlászi 'zenszka, ka tá málka kniga poká'ze právo pôť nê szamo vö z gôscse, nego tûdi v právo 'zivlënye. V cse-meráj jo je tálüczô, ali najso jo je i vecs jo

Keppler János.

Novembra 15-toga je minôlo 300 lêt, ka je sedemnâjszete sztotine te nâjvéksi vucsenyák (znanec), ki je szebé vu nature znanosztaj ove-kivecso i za nepozâb-lenoga vcsino. Kepp-ler János v-Regens-burgi, v-Nemskom or-szági vu Bôgi vöpre-mino.

On je bio nôvo-ga vrêmena astrono-mije (zvêzd ztrodjâ-vanya) znanosztai grûn-tar. On je zracsunao vö blodêcsizvêzd hód. Na po nyem goriposz-tâvlenom fundamenti sztoji vezdâsnýega vrêmena zvêzdzbrod-jávanya (astronomije) i fizike znanosztai.

Ete velikoga znâ-nya i môdroszti cslo-vek, ki je cslovecse znanosztai vekivecsna dika, je na nâsz gle-dôcs zato velke zna-menitoszti, ár je szvo-jega 'zitka eden tál eti pri nâsz, vu nasoj gmâni, vu nasoj prêk-murszkoj krajini pre-'zivo.

Keppler János sze je v-1571. leti v-Würt-

Kak bode mladênc sztezo szvojo nepokârano hodo?
Csi sze dr'zi Rêcsi tvoje. 'Zolt. 119, 9.

tembergi Weil (Nemskiorsz.) zvânoj vêszi od vrêli evang. roditelov narôdo, steri csi szo bár vu szíromastvi 'ziveli, da je pojbâr szlaboga zrâsza bio, szo ga vödâli solârivati. Profesor je grâtao 'znyega i kak tâksi je v-Grâdec prisao. Sêsztl lêt je bio v-Grâdci, gde je fiziko, matematiko i evang. verênâvuk vcsio. — Vu tom vrêmeni szo 'ze zâcsali evangeli-csâne v-Stajari pre-ganyati. V-tom hipi je vzêta vkraj i fun-dana radgonszka ev. cêrkev i farov (v-zrâk szta pûsztseniva i po-rûseniva). Te'zki dnêvi szo prisli na evange-licsance v-Stajari, tak da szo nâimre dûhov-nike preganyali i tak je Keppler z-vecs ev. dûhovnikmi pobegno-ti bio priszljèni, prêk Môre na vogrszko v-Petânce, gde je Nâ-dasdy, Gornye Len-dave gospôd (ki je evângelicsanszki bio) eden kastel meo i po-begnyenim dûhovni-kom obrambo dao.

Kak dugo je Kep-pler tû prebivao, nevê-mo, ali telko je gori-zamerkâno, ka od

postûivo bode. Tak szí je premislâvo i krepko je oblûbo, ka de po etomtoga po tisztoj pôti hodo, po steroy de ga tá kniga pelala.

Kak je z ednoga brescseka zagledno szkôz okna szveklôcso prvoga poszvêta, steri je tem-no poszvêto pár hi'zic nyegve mâle vêszi, ocsi szo sze nyemî napunile szkuzami i szrcé z ed-noga nôvoga 'zitka vûpanyem.

Na konci vêszi je szkloncko pri ednom oblôki i kre fêrunge je glêdo notri. Tam je szí-dêla i prela edna sztâra 'zenszka. Na grbavi, tu'zni licaj nyênî je níksa velka 'zalosztl szí-dêla.

— Sto je? — szkricsala je na klonckanje i za edno megnenye je 'ze vônî bila.

— Tí szí, moj szin? — i kak dête, je vlêk-la za rokô toga na pô zmrznenoga cslovôka v toplo hi'zo. — Kak szí pa tak keszno priso, nê szam sze mogla vcsakati?

— Lûblêna mama — prâvi Bûkov Jó'zef, nemrem vam zdâ vsze povedati, kak dugo szam blôdo i ka je szmrt 'ze pred menov sztâla, ali Goszpodin Bôg me je pomogo, pa szam najso to právo pôt. (Konec.)

„Kraljevska vlada, spoštujôc nadvse zahte-vo polne verske enakopravnosti in brâneč pot-rebo po polni znosnosti in strpljivosti med pri-padniki posameznih ver, stremlji — mnogo dela v tem pravcu je že dovršila — da zajamči vsem veram popolno samostojnost v njihovem razvo-ju in življenju v vseh verskih poslih, zagotavlja-jôc vsem materialno in moralno pomoč, da svo-jo vzvišeno duhovno mislijo svobodno in neod-visno izvršujejo v blagor in korist svojih vernih in v interesu države.“ (Predsednik vlâde gene-ral Peter Živkovič v Ljubljani dne 9. nov.)

Vu 'zitki szamo edno sztâlno blâ'zensztvo jeszte i to je: za drûge 'ziveti. (Tolstoj.)

Vnôgi sze neszramotijo grehsiti, ali szra-motijo sze odpûsztsanye prosziti. (Âgostin.)

Lûdszko imânye má on, ki vîsesnye má! (Âgostin.)

ka od 1598. do 1643. lét je v-Petánci v-imenüvanom kasteli do 30—50 evang. stajarszki dühovnikov prebivalo, stere szo gmajnarje z-dalecs stajarszki veszníc (z-Ljubljane i escse z-Karintije) szkrivomá hodili poszlúhsat ino je placšüvali. V-Grádcskom varaskom proracsúni je gvúsna suma vzéta bila gori, na pobegnjeni petánszki dühovnikov dotácijo, ki szo csakali bôgse vrêmena, gda sze nazáj povrnéjo vu szvoje gmajne, ali zalosztno je, ka je tó vrêmenê prislo. Onoga kastela 'ze v-Petánci nega, ali meszto, gde je sztao sze i^mdéndénésnyi kastel imenüje.

Grádcski evang. verebratje szo nász 'ze vecskrát gorpôzvali, da bi ono meszto vrêdno bilô z-szpomin-táblon i napiszkom oznaméniti. Zagvúsno bi vrêdno bilô, vém je szvéta eden nepozábleni znánc prebivao eti, na stero tak Petánszka obcsina, kak mí vu kê gmajno ta obcsina szlihsi, szmo lehko gízdávi.

Z-Petánc je Keppler János v-Prága váras (cseh-szko) za caszarszkoga asztronomsa pozváni. Tam bi uprav celô szvojemi pozványi lehko 'zivo, csi bi nyemi obecsano dotácijo 1500 ráhnski tüdi od leta do leta plácsali. Tak Rudolf caszar, ki ga je tá pôzvao, kak nyegov pohodnik szta szamo pri obecsany i osztala, pri placšili szta zámüdniva bilá. Keppler je bogme doszta mogao sztrádati i v-szükésini sze nevôlivati. On, kak velki znánc je prisziljen bio z-zvézd hôda proroküvanyem szebé goridrzati. Toga hipa sze je zgôdilo ká je od satrúvanya blôde opojeno lüdsztvo Kepplera mater ze'zgati stelo, ár szo jo za csalarico dr'zali. Za compernico szo jo pa záto dr'zali, ár csi sze je jôkala, nê szo nyê tekle szkuzé. Sziromacsek Keppler je li po velikom trüdavnom eszi i tá hodbi i prosnyi bio mogôcsi szvojo mater od 'ze'zgánya teske szmrti mentüvati.

Da ga je caszar vszigdár z-bo'znê placšüvao, 'ze nyemi je 10.000 ráhnski bio düzen, je Prágo tam povrgao i v-Linz je odisao za professzora. Tam nyemi je tüdi nê nájbôgse slo, záto, gda je zvedo, ka de 1630. v-Regensburgi gyülês dr'záni, na steroga caszar tüdi má pridti, je gori djao priszebi, ka de prednyega sô, ga düg férjat. Uprav je sô, ali po dügom potüva-

nyi je nateliko odnemogao, ka v-Regensburg pridôcsi, je vlégao i nov. 15-ga náglo mrô.

Céli nyegov 'ziték je nesztanoma tézki boj bio. Evangelicsanszkoga vadlúványa i szvojega znánya bojnicsztva martir je grátao. Bláj'zeno naj bode imé nyegovo i mednami tüdi!

Otrokom.

Nebesko nazveščávanje. „Pridôči na nyô dene rokê, naj ozdrávi i živé.“ (Mrk. 5, 23) etak se je molo, klečêč pred Jezušom, Jai-ruš, eden bogat poglavnik, ár je jedina či nje-

gova na skrádnjoj vóri bila. Dokeč je Jezuš tá prišao, je že deklička mrla. Jezuš je té nikoga nê püsto vu hižo, samo rodítele deteta, nadale one trí vučenike, štere je drügoč tüdi z-sebom vzeo, gda je drüge ne vzeo z-sebom, kakti Petra i Zebedeušovi-va dvá siná: Jakoba i Jánoša. Tê trijê so znali nájbole zarazmiti Jezúša. Gda so potom notri šli vu hižo i je prijao rokô te dekličke Jezuš i njê etak vëlo: „Deklička stani gori!“ — i je goristánola ta devojka i ozdrávila — té je tüdi zapovedao Jezuš, naj tó nikomi nepovêjo.

Ali ka je moglo bidti Jezúša nakanênje, lübléna deca, ka je eto čüdno i preveč vesélo delo li tak malo lüdém dopüsto [viditi i zvediti. Tó bi rad bio Jezuš, ka što vidi, naj dobro zarazmi, ka je njegova zmožnost kak velka, ka je Njemi nika nê nemogôče i naj se navčijo velika dela

prositi od njega, esče dosta vékša, liki je gorizbüdenjé ednoga mrtveca. Glédajê, kak dosta lüdi 'živé vesélo, zdravo, ali nikšega haska nega ž-njihovoga žitka, ár nečinijo dobro z-nikim, nepomágajo naprê Bogá nakanênja na zemli. Pa je etakši žiték niti nê právi žiték, Jezuš rávno etakše vidi za rësan mrtve i tó bi rad bio, či bi se mi za etakše návôili etak militi: deni na nyé rokê, naj ozdrávijo i živéjo. Či pa tak čü-timo, ka mi sami živémo etakši nehasnoviti žiték, té se navčimo rávno etak moliti za samoga sebê.

Jeli máš šegô moliti.

Či bi tó pítao od tébe: jeli máš šegô si zgovarjati z tvojim ájtom, ali z-tvojov mamov,

Prälat D. Dr. Hoffmann
(vidi 10-to numero).

té bi se stanovito jáko zasmehao ali kamči začúdo nad tém, ka kak je mogóče kaj etakšega pitati. Ali jeli znáš, ka je molitev? Zgovárjanje z tvojim nebeskim Očom. Gvúšno je tó rávno tak čúдно i prôtinaturno či si z-tvojim nebeskim Očom nezgovárjaš, kak či negučiš z-tvojim zemelskim ájtom. Zaká si zgovárjaš z-tvojim ájtom ali z tvojov mamov? Ár je lúbiš, ár žnjimi živéš, ár je potrebúješ. Jelibár? Kapa tvojega nebeskoga Očo nelúbiš? Glédaj, On te lúbi, ešče bole, liki kak te znájo lúbiti tvoja drága mama, ali tvoj ájta, oh pa njidva túdi záto lúbiš, ár čútiš, znáš, ka te njidva túdi lúbita. Navči se záto tvojega nebeskoga Očo túdi lúbiti. I živi túdi žnjim. Kak je pa tó mogóče? Tak, či kebzúješ na Jezusa, ki tó právi, ka po Njem je mogóče k-Oči pridti. Pazi na Jezusa reči, boj podložen njemi, i té se navčiš živeti z tvojim nebeskim Očom i znao boš, ka je On vsigdár z-tebom. I na eto si preveč potreben. Tvoj lúbléni ájta ino mama nemorejo vsigdár z-tebom bidti, odídejo na szvoje delo, ti pa domá ostáneš, ali vu šolo ideš, ali se spilaš z tvojimi pajdášmi. Što pázi té na tébe? Tisti nebeski Oča, k-šteromi ti znábidti niti nemoliš. Ah, zahváli tó njemi ino ga prosí, naj nadale túdi skrb nosi na tébe, i búdi vu tvojem szrdci vsigdár vékšo ino vékšo lúbézen proti sebi. Včini tó vsákdén. Glédaj, eto je že molitev. Jeli boš molo poetomtoga?

Taksi cslovek, steri právo bôgábojazen má vu szrdci, je takak szunce, stero eti szija i szegrêva, csi taki nika negucsi. (Cladius.)

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. „Ár je Bôg, ki dela vu vami i tó, naj scséte, i tó, naj delate, kak sze nyemi dopádne“: (Filip. 2, 13.)

Na kenci VIII. létnika. Z-Bogá pomocsjôv szmo pálik dokoncsali eden létnik nasega lúblénoga Düsevnoga Liszta. Vu tom létniki je túdi nas gláven cio bio: razsírjávati Bože králevsztvo, szpoznávati naso církev i brániti nyéne interesze. Búdiili szmo evangeliomszko ogvúsanye i vernoszt k-cérkvi nasi ocsákov. Vu szpunyávanyi nase velike du'znoszt szmo tak bili, kak tó apostolszka

rêcs veli: „Liki neznáni, i dônok znáni; liki vmérajôcsi, i ovo 'živémo; liki scsukani i dônok nêvmorjeni; liki 'zalosztni, vszigdár sze pa radúvajôcsi; liki szíromácke, vnôge pa obogatívsi; liki nikaj nemajôcsi i vszáksím ládajôcsi.“ (II. kor. 6, 9—10). Isztinszko zahválnoszt vadlújemo vszém onim, steri szo reditelsztvo i nas liszt z-szvojem vernim, nepoménkanim, neszebicsnim delom, ali dármi i rédnim naprêplacsi-lom podpérali i pomagali. Zdâ pa z lúbéznoszt-jov proszimo vszákoga, osztante nam nadale verni! Ponôvte vszi szvoja naprêplacsi! Szprávlajte nam nôve cstenyáre med szvojimi priátelmi i poznanci!

Dr. Rituper Sándor
hodoske fare nôvi inspektor.

Jubileum szobotske fare. Decembra 14-ga, tó je na trétjo adventszko nedelo 40 lét bode, ka je szobotska ev. gmajna szvojo molitvárnico gori dála poszvetiti i na csészti bo'ze szlú'zbe odprávlanye. Bôgi na diko prêkdála i tak sze je tá gmajna osznovála. Na té znamenite létnice szpômenek imenúvano nedelogmajna z-ôszvetnov szlú'zbov bo'zov namêni sze szpomenôti, k-steroj priliki visziko postúvani G. Dr. Popp Filip púspek-administrátor, csi ji kákse neodlášano delo neza-drži, túdi nazôcsi bodejo z-vecsími zvônêsnými dúhovniki. Po bo'zój szlú'zbi bode jubileumszki gyűlêsz dr'zani, na sterom sze gmajne stírideszétlétna zgodovina (his-

torija) dá naprê. Na tó ôszvetno priliko szrdcá pozovêmo tak nase, kak drúgi gmajn vernike, pozdrávlajôcsi je vu Jezus Krisztusi!

Sztôlétnica cêrkve v Feketicsi. Okt. 26-ga szo szvetíli v Feketicsi (Bacska) 100 létnico evang. verszke obcsine. Nazôcsi szo bili túdi Dr. Popp púspek-administrátor. Oni szo bili ôszvetni govornik.

Nase sinyorije dúhovnicke, inspektorje, kántorje i drúgi csesztnicke szo nov. 6-ga meli szvojo jeszénszko szpôved v M. Szoboti. Kováts Stefan sinyôr-dúhovnik szo dr'zali govor i vóobszlúzsávali Goszpodnovo szv. vecsérjo. Potom je vu farofi konferenca dr'zana, na sterój szo

kak gôszť nazôcsi bili Lic. Goschenhofer Henrik Radkersburgski dûhovnik tûdi. Po goricstenyê zapisznika prvêse szejje je szkoncsano, ka szej matrike morâvszke fare kêm prvle morejo vrêd szpraviti. Prikapcseno z-naznanilom D. Dôma szo pôleg pomênsanoga placсила 4 dijâcke vzêti na nôvo notri v D. Dôm. Razprâvlana szo billâ i naznânye vzêta râzlocsna naznanila, po sinyôri naprêdâna. Gorî je pozvâna krîzevszka i morâvszka fara, naj szej poszkrbi nikak, ka neosztâne dûze brez verszkoga vcsenyâ nasa deca v fokovszkoj i Vucsagomilanszkoj sôli.

Reformâcijje szpômenek okt. 31-ga je z-naszledûvajôcsim obilnim redovêkom poszvetila pûconszka fara: 1) obcsna peszem, 2) molitev i epistola, 3) obcsna peszem, 4) predga, 5) pûconszka solszka deca szo popêvali na dvâ glâsza pod vodsztvom Titan J. upravitela: Jezusa ne-odpûsztim i Bojdi veren, 6) Banfi Stefan vucsiteljiscsnik szo naprêdâvanye meli od Lutherovoga 'zitka i dela, 7) Gâlyerobov peszem i Te szmrti oblâdavniki khorâl szo igrali na goszljaj Titan Jo'zef, Vljaj Gyôzô, Bánfi Stefan, Luthâr Tibor, na orgolaj szo je szprevâjali Lokay Elza vucsitelica, 8) Deklamâlivali szo Luthâr Gusztâv, Kousz Károly, Skrilec Jolân i Frankó Sári, 9) Andrejszki solârje szo popêvali na dvâ glâsza pod vodsztvom Rátkai Ôdôn upravitela: Hodmo verni krsztsenici, Ka Bôg csini, Radoszti szkuza . . . , 10) dom. dûhovnik szo naprêdâvanye meli od pozvânya i znamenitoszti Biblije, 11) Zaprtna molitev i obcsna peszem. Priszpôdobno z lêpim ôszvetkom je szvetila okt. 31-ga i 2-ga *Zagrebecska gmâna*. Naprêdâvanye szo meli Dr. Popp pûspek od „vezdâsnye sztâve evangelicsanszke cêrkvi v Jugoszlâviji.“

V-Apaci szo nov. 1-ga bo'zo szlû'zbo dr'zali i szv. vecsêrjo vôobszlû'závali Skalics Sándor lendavszki dûhovnik. Predgo szo od reformâcijje meli. Lêpi sereg vernikov je prislo vkûper.

D. Lendavszka mála missionszka fara je od Gusztâv Adolf Drüstva 3000 Din. podpore dobila.

Pomôcs dijâkom. Vu novêsem caszsi szmo dobili od ednoga nasega vrêloga dobrôt-nika 100 D, z-têm, naj szej tô dá Luthâr Tibori, dijâki III. zl. gimnâzije v Ptujî; nadale szo dobili Gergorec Jo'zef VI. zl. dijâk v Maribori 200 D, Andrêcs Károly VI. i Pintarics Franc VII. zl.

dijâka v Ptujî 100—100 D. — Z-velikim prestimanyem i z-zahvâlnosztjov zamerkamô eti, ka goszpâ Dobrayova ednomi szrmaskomi dijâki v Ptujî vszâki mészec 100 D. podpore aldûjejo. Bôg blagoszlovi vsza darovitna szmilena szrdca!

Evangelicsanszki kalendari na 1931-to leto je gotov. Nyegov bogat zdr'zêtek, nyegovo lêpo vôposztâvlanye (vu etoj numeri notripokâzani kêpi szo tûdi 'znyega vzêti) ga sztanovîtno za lûblenoga vcsini pri vszâkoj szlovenszkoj evangelicsanszkoj hi'zi. Kosta szamo 8 Din-ov.

Szamovolni dâri na goridr'zânye Dûsevnoga Liszta: Kovats Franc D. Lendava 5 D, Kolosa Ivanova Puconci 5 D, Godina Franc Vanecsa 5 D, Szinicz János Maribor 100 D, Hasaj Matyas Salamenci 5 D, Mikola Sándor Salamenci 2 D, Dr. Popp Filip pûspekadminis-trator z cerk. fonda 1000 Din. — Radi bi nadajâvali! Szrdcsna hvâla!

Posta. Siftar Károly Buenos Aires. Julius mészeca szte pizsali, ka szte nam poszlali 7 dolârov naprêplacсила. Tê pêne szmo do tegamao nê dôbili esze. Reklamâlivajte je! Pozdrâv.

Puconci. Franko Karolina vrla puconszka devojka, zahvâlna vucsenica je eden prelêpi oltâr-szki sztoînyek zdelala i okt. 31-ga ob priliki szvoje 16lêtnice aldûvala puconszkoj cêrkvi na szpômenek szvoje nepozâblene dobre vucsitelice Luthárove Fliszâr Sarolte. — Porêdos Károlova roj. Fliszâr Ana z-Polane je pa eden lêpi rôbec aldûvala za nûc pri G. szv. vecsêrji. — Naj szlû'zijo Bôgi na diko etaksi dâri!

Evang. žensko društvo v Moravcih je melo dne 31. augusta t. l. v gostilni Titana v Moravcih v zvezi s šaljivimi naprejđavanji plesno veselico. Ob toj priliki je društvo melo vsevkûper čistoga notrijemanja 2775.50 D., za štero se društvo po etoj poti zahvâli vsem tistim, ki so je podpirali s svojimi notrivplačili, preplačili i âldovmi. Zvôn stopnine so dali preplačila i âldove tûdi, ki ne so bili navzoči sledeči: Ev. žensko društvo v M. Soboti 100 D., Benko Josip M. Sobota 100 D., Titan Jožef Moravci 100 D., Kovátš Štefan M. Sobota 50 D., Vezér Géza Martjanci 50 D., Kiselak Jožef Tešanovci 50 D., Arvay Vince M. Sobota 40, Mőrec Jožef Tešanovci 40 D., Koder Anton M. Sobota 30 D., Nemec Janes M. Sobota 25 D., Benko N. (Hidveg) Nemčavci 25 D., Hirschl Lipot, Kúhar Stefan gost., vd. Horvath Tešanovci, Schlingman Hugo Moravci, Donša Jožef Noršinci, Čeh Franc,

Turk Jožef, Eugen & Arnold Heimer, Lipič Jožef iz M. Sobote, Luthar Adam Puconci, Horvath Matjaš Dolnja Lendava, Kutaši Jenő Bogojina. Sočič gost. Črnelavci, Šiftar Lajoš gost. Polana. Sečko Kalman Lemerje po 20—20 D. Antalič Karol, Zrinsky Štefan iz Moravec, Hahn Izidor, Hahn P., Novak Štefan, Rituper Lajoš, Lukavšek N. iz M. Sobote, Škalič Štefan Sebeborci, Fister in Zemlič Beltinci po 10—10 D., Pintarič Štefan Martjanci 12 D. Po 10 D. so darovali: Banko Franc, Golob Ludvik, Dr. Musterova, Temlin Franc, Bencik Ferencova iz Moravec, Erniša Vince, Ivanič Jožef, Poučič Franc, Erniša Jožef, uč. kand. iz Tešanovec, Őri Janoš šof., Banfi gost., Cvetič Janes, Jarnevič Peter, Schöck N., Heklič Štefan, Šiftar Ludvik, Jakiša Štefan iz M. Sobote. — Zelko Ivan Nemčavci, N. N. Fogl gost., Šavel Jožef, Pintarič Janoš iz Bogojine, Lipič Jožef Fokovci. Po 5 D. so darovali: Vitez Karol, Rac Štefan trg., Erniša Štefan, Horvath Janoš, Erniša Jožef, Čarni Jožef, Lajnšek Štefan iz Moravec, Grabar Jožef, Koltaj Gustav, Fartelj Franc, Kúhar Rudolf, Rituper Geza iz Tešanovec, Nemeš N., Üllen Kalman, Pintarič Jožef, Graj N. iz Martjanec, Sabotin Štefan Gor. Tešanovci, Trautmann Franc, Dittrich Jani, Komotar sod., Melihar prof., Fridrich N., Malačič Viktor, Novak Sidonija, Vogrinčič pošt. iz M. Sobote. Veron Markišavci, Toplak Kalman Dobrovnik, Titan Janez, Sinic Karol Črnelavci, Sedonja-Škrilec Mlajtinci, Škališ Lajoš Sebeborci, Meznarič N. Beltinci, Jonaš Ernő Predanovci, Luthar Deneš Sebeborci, Titan Viktor. — Klar Vekoslav M. Sobota 4 D., Bencik Karol Moravci 2 D. i Kúhar Ivan 1 D.

Turobni glászi. Dne 28-ga avgustusa szmo vöszprevodili na nyegovo vecsno pocsiliscsa meszto z velkim taojemányom Fartek Jürija iz Gor. Szlávecs, vöpreminocsega vu nyegovoj 83 let sztaroszti. Vu nyem je szvojga dobroga ocozo zgübo gor. szlávecske gmajne vréli inspektor Fartek Franz. Tuge nyega eden za drügim gorpoiscsejo. Länszko leto je dobro i lübléno szvojga mater, zdâ pa szvojega dosztrapretrécsega ocozo zgübo. Naj bode pokojnomi lejko pocsilivanye i ti 'zalüvájöcsi naj sze pomirijo z tém znányem, ka bode ednök pávidénye! Tecsász miszli te na nyega i obdrzte szpömenek nyegov vu vasem szrdci! — V Bethlehemi je vöpremino szept. 29-ga vu nájlepsi létaj, szamo 36 lét sztar, Kuzma Lajos, ki je rojeni v Pu'zavci. 'Zalüje ga tam 'zena, eti domá pa oca

dvá brata. — Oktobra 15-ga je po krátkom i težkom betégi zászpaó v Bethlehemi Goricsan Béla, sztar 19 lét.

Na Dijacski Dom szo szilje darüvali.
 Z-Norsinec: Vucskics Vinoc 4 kg. 'z., Miholics Jó'zef 2 kg. 'z., Miholics Ivan 4, Dsubán István 3½, Bako Tréza 2, Podlészek Ivan 2, Bankó Viktor 1, Pintarics Vince 3, Dsuban János 4 kg. psenice, Vukán Tréza 2 din. pénz vszevküp 25 kg. — Z-Martjánec: Horváth S. (Vlaj) 11 kg. 'z., Pintarics Štefan 3, Miholics Stevan 13, Heklics János 5, Porédos Jó'zef 5, Skrabán Stevan 10, eden neimenüvani 45 kg. psenice vszevküp 92 kg. — Z-Nemsavac: eden pobožen gmajnár 22 kg. psenice. — Z-Szodisinec: Vüjec Jánosova 15, Vüjec Bedök 4, Dsubán Károly 11, Rogán Rudolf 5, Podlészek Kata 17, Banfi Lajos 1, Andréc Ferenc 9, Gombóc Franc 30, Fuis Alojz 7½, Vukán Jó'zef 13 kg. psenice. Vszevküp 112 kg. — Z-Küpsinec: Kocsár Jó'zef 10 kg. psenice 27 kg. 'zita, Dervarics Franc 1 kg. Fliszár Károly 4 kg ps., Banfi János 3 kg., Horváth János 2, Siplics Sándor 4, Huszár Stevan 5 kg. 'zita. Vszevküp 56 kg. — Z-Csnelavac: Berke János 1 kg., Szapács Sándor 5, Szapács Ferenc 1, Kumin Miklós 2, Titán Ivan 2 kg. psenice, Vlaj Mátyás 3½, Vucsák János 1, Fliszár Iván 2, Marosa Iván 2, Szocsics Lajos 5 kg. 'zita, vszevküp 25 kg. — Z-Vescsice: Novák Ivan 3, Novák Jó'zef 1, Benkó Franc 5, Norcsics Fránca 2, Dani András 3, Kumin Iván 3 kg. psenice. Vszevküp 17 kg. — Strükovec: 'Zibrik Stevan, Kuzma Teréz, Šiftár Stevan, Pavel Karl, Bokán János, Obál Imri, Bács Károly, Lovenyák Stevan po ednom litri psenice. Kötnyek Sándor, Vrecsics Kálmán, Lülük Franc, Skrabán Lajos, Pavel Franc, Obál Ilka, Vrecsics Stevan, Andréc János, Bankó Iván, Šiftár Lajos, Vrecsics Sándor po dvá litra psenice. Vucsák Stevan, Fujsz Stevan, Szapács Sándor, Šiftár Stevan, Šiftár Mária, Vrecsics Jó'zef, Šiftár Mihály, Bács Sándor, Lülük Jó'zef, Skrabán Mihály po tri litre psen. Vukán Mihály, Šiftár Ferenc i Mihály po pét litrov psenice, vszevküp 68 l. ps.

Odaja grünta.

V Gederovci se oda grünt z hižo vred. Hiža je zidana z 6 sobami, leži pri glavnoj cesti in je pripravna za bauto. Grünta je 25 plügov njiv, 8 plügov travnikov in 8 plügov goušče vse v 6 parcelaj. Oda se vse vküp ali po parcelaj. Zglasiti se je pri

KÜHAR JOŽEFI, Tešanovci 11,
pošta Martjanci.

Evangeliumscke vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprêdání po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dûhovniki.

On je mocsno goridjao pri szebi, kâ pôleg nyegovoga vidênya, globoko zni'zeno cérkev, po pozdîgnyeni réda popovszkoga i povéksanyi zmo'znoszti pápov, na visisi sztan i plemenitoszt pozdignoti má. Záto je zevsze môcsi na tom bio, da bi szi cêlo cérkev 'z-nyé lasztivnimi szlû'zbeniki navküpe podvrgao i szamoga szebé nê li od vsze szvetszke oblászti szlobodnoga vcsino, nogo escse i poglavnike völi szvojoj podvrgao. Na stero gledôcs je i popovszke csészti vôtalanye i prijemanye trdno prepovedao i 'zenitev popov dolizbriszao, — da bi etak réd té, na oszobo i poistvo gledôcs, li od nyega i cérkvi viszo.

Escse vecs! — On je i pûspekov imenûvanya i potrdjenja vszo oblászti ino pravico poglavnikom prevzeo i pod szébe szkopao; poglavár-pûspekom, v-nyi cerkevni dr'zelaj, je li teliko oblászti nihao, keliko sze je nyemi vidilo. Kak ôrocsnik szv. Petra i namesztnik Krisztusa, je od vszê poglavnikov krsztsanszki pokornoszt 'zelo i korône ino dr'zánya je nyim pôleg szvojega lasztivnoga dobrovidênya dávao i vkráje-mao. Z-etak tálom sze je v-dûhovni i szvetszki dugovánaj za cêloga szvétá goszpôda i szodca posztavo ino vônazvêszto.

Hildebrand je pri vszem tom nêszliso med one szlabe gingavce, ki sze li z-prôsztim obe-csanyem zadovolijo: on je z-szilov proszo i po szili vzêo, szkoncso i doprineszao. Gda bi szili etaksoj prôtisztano IV. Henrik nemszi caszar, li hitro je obcsûtiti mogao, kâ sze vu dr'zányi nyegovom escse véksi goszpôd naide od nyega. Ár ga je pápa z-cérkvi vözápro, podlo'zance nyegove od dúzne pokornosztí odvézao i nemszim poglavnikom nôvoga caszara zebrati zapovedao, ki sze presztrasivsi 'ze teda grozne zmo'z-nosztí nyegove, nê szo sze müdili zadoszta vcsini kakstê nepravicsnoj zapôvedi etoj.

Henrik tak vidivsi, kâ, csi caszar scsé osz-táti, zevszov poniznosztjov sze nyemi je potreb-no oblászti pápe podvr'zti; i za toga volo sze z-zenôv i málov decôv navküpe, zavolo sztrá-hote od lûdsztva v-prôszto odelat preoblecseni,

z-daleka peski trûdí v-talianszki orszâg, pred pápa, ki sze je rávno toga hipa v-Canossa zvâ-ni palacsaj gosztio i klecsécs sze nyemi moli, naj ga pá v-miloscso i vu krilo cérkvi gorivze-me. Ali pápa nyemi z-trdnim szrdcom zapovê, tri cêle dni, v-zgrebnoj hali pokôre, v-trdnoj zimi vônê pred dverami na mrzlom kamni sztáti i li na strti dén ga pred szébe pûszti, gde szi nye-mi pred nogé dolilêzti more i pápa z-spotlivim szmêjom nyemi na sinyek sztôpivsi, ercsé z-szv. pizma: „Hodo je po kacsi (ambulavit supra serpentem)“. Potom ga trdno pokára i z-têm obecsanyem, kâ ga pá v-miloscso vzeme, domô odpûszti. Ali prvle, kak te neszrecsen caszar, je prisao liszt pregancsara nyegovoga v-nemszi or-szâg, pôleg steroga sze Henrik od vsze csészti szprávi i korôna nevrêdnomi szinôvi nyegovomi, Rudolfi prêkdá.*)

I zdâ naime sze je pobûdo grozen vihé trplênya prôti tomî nedúžno pregányanomi. Ár z-edne sztráni szam pápa, z-drúge pa po nyem zapelani nevrêden szin nyegov zevszêm, ka blâznoszt cslovecsa sztrasnoga zmiszliti mo-re, nyega nateliko mantráta, da naszlêdnye vu velikoj szrdca britkoszti z-tihov szmrtjov pre-meniti more nevôl pún 'zitek szvoj. Escse i po-hranyenye kôszti nyegove pápa vö dá szkopati, ze'zgati i nyi szv. pepél vu môrje zoszipati. — Taksí áldov besznôcse je po'zrla nepravdena ob-lászt onoga, ki je szledi med te znamenitêse szvéte cérkvi szvoje zracsunani!

Na szrecso je Gergor 'ze v-1085. leti ko-nec vzêo; i tak je nêmeo prilike, vsze dopri-neszti, ka je namêno. Ka vsze nebi mogao krszt-sanszki szvét od nyega escse szkûsziti, da ta-nács bo'zi nebi pred nyega sztôpo, i zidov nye-govi premetao! — Medtêm je 'z-nyim navküpe nêlêhnolo i pápinsztvo; prôtomi je csüdavrêd-no, kakda sze je tak hitro zapopádnola i tak prilicsno pelati mogla kmicsna dôb kralûvanya nyegovoga od rázlocsne natûre naszlednikov nyegovi.

Gergora szrdcsni zacsétek je III. Ince pá-pa, od 1198. do 1216. lefa cêlô szrecsno do-koncso. Na obcsinszki szpráviscsaj cerkvêni, stera je on szam pôleg lasztivnoga dobrovidê-nya ravnao, szo i zdávnya szlobodni pûspec-ke li tô podpizati i potrditi dopûsztsênye meli,

*) Petra dedit Petro, Petrus diadema Ru-dolpho. Peter je dao Petri, Peter pa Rudolfi korôno.

na ka je on privolo. Tak je i na ete plemenite mô'ze járem robsztva vrgao. Escse i od králov ino caszarov je tak gúcsao, kak od nevoľni hlápcov szvoji, koróne nyim dávaó i jemaó, z-podlo'zancmi navküpe je pod preklétsztvo i z-cérkvi vőzapéraó. Pod nyim je po cělom orszá-gi jáko dúgi hip vsza szlů'zba bo'za gorihěnya-la, cěli národ prekunyeni i vu placs oblecseni bio, mrtveci sze brezi vsze csěszti liki szkrivo-ma zvőna cintorov pokápali, hi'znici pa na brů-tivi zdávali; pokloniti sze je nikomi szlobodno něbiló, i vszi mrtelni szo liki vu nōcs szmrtne groze vtonyeni szkoznůvali, na stere pověksanye je pápa angolszkomi králi, Jánosi cěli ország vkrávzeó, i francůzkomi králi ga překdao, za steroga volo je te ov János brezi zemlé zváni. Z-etak 'zmetnim botom groze je mláto eden neveren pasztér nedů'zno csrědo bo'zo, meszto krotke sibe lűbězni, z-sterov bi jo pászti pőleg dűsne vėsztí dú'zen bio!

Te'zko bremen oblászti pápov szo britko obcsűtiti mogli naime zmo'zni i plemeniti ca-szarje hohenstaufszke hi'ze, ki szo 'z-nyimi vu nepresztano protivinsztvo i borűvanye zamrez'eni bili, i od nyi sze tecsasz preganyali, dokacs je nyi szlědnya kotriga, Konradin v-1269. leti pod mecsom hohára něszpadno.

Ince je goriposztavo inquisitio, ali krivo-verce preprávlajōcsi sztolec, steri je szledi v-1233. leti na dominicanuse zavűpani. Cíl sztolca etoga je té bio, da bi sze vszi nepápinci prega-nyali i vōtrěbili. Pregányanye eto sze je med nezrecseno groznim mantrányem godilo, i csi szo ti obto'zeni ni te nēpremēnili vere, tak szo ali ze'zgáni, ali po drűgoj escse grozněsoj dōbi szmrti vōszkoncsani. Vadlűvati szo pa pred szod-ci szvojimi escse i takse bīne mogli, steri szo nigdár nad szebom niti nēobcsűtiti, ni escse i na miszli nēmeli. I gnűszno szōdbo etakso szo sze nēsztrsnoli pápinci autodafé, tō je, zászlo-bo vere zvati!

Sztrasna skér eta kmice, z-sterov je (naime pod Torquemada, Deza i Cisneros pregancsari) vu szkrivni lűknyaj teliko vragometnoga oprá-vlano, je li v-szamom spanyōlszkom országi 343,522 nedű'zni dűs na áldov vrgla, ki eden tál je na grmadi ze'zgáni, te drűgi pa po krv-nom bicsűvanyi, gládi, i priszpodobnoj sztrasnoj dōbi preprávlani; geto ji je zvōntoga okōli

17 690 pred etak groznov szmrtjov po tühini razbě'zalo, i na kōdiskoj palici vesznolo. I eti neszrecsni szo z-věkse sztráni ti najgbōgsi, ple-menitěsi, i hasznovitěsi lűdsztva bili. — I vsza tá dōnok li „bōgi na věkso díko“ !?

Na kak sztrasne pokvarjenosztí, nevól i preklétsztva kalisni mocsvár je tak, po bláznoj mestrii vōtli po'zelávcov mární dobrót, preobr-nyena velika i szvéta násztava Jezusa, vu koj je nyé bo'zanszki lűbězni vi szprávitel z-tak dobro-volnim setűvanyem csiszto vretino pobo'znosztí, mira ino blagoszlóva vszě sztotin i mēszt poko-lěnyi odkriti 'zelo! — Nē csűdo, ká je prōti bláznosztí etaksoj teliko bōgabojěcsi i plemeniti szrdc placsno zdűhávalo, protikricsalo, pero i ro'zjě popadnolo, i z-'zitkom ino krvjov áldűva-ti nēdvojilo.

11. Dományi szvedocsansztvo od pok-varjenosztí cěrkvi.

Nnj sze nestíma, ká bi etak velika pokvar-noszt cěrkvi krsztsanszke z-prōsztoga zděnya szlabe pámeti, rovanya blōdnoga rázuma, ali protivnoga nágiba tak zváni jeretnikov zhájala; potřěbno je szvedocsansztvo dományi, poglaviti i nepotvarjeni mó'zov stímane prav vervajōcse cěrkvi poszlűhnoti.

'Ze vu ti prvi sztotinaj sze vsza szprávis-csa britko tō'zijo, ká sze je rimszki pűspek mesz-to gláve nad cělim krsztsansztvom pozdño, i tak k-pokvarjenyi cěrkvi bo'ze gvűsen grűnt polo'zo. I — bolezen! — hitro sze je poszve-docsila bojazen eta; ár, liki Du Pin, mōder i viziko postűvani paríski vucsitel pise: „Nē szamo edno pėldo rimszki pűspekov mámo, ki szo za volo jeretinsztva i zla od szpráviscs oszodjeni, i escse i z-sztoľca szűnyeni. Honora je sėsztó szpráviscse z-drűgimi krivovercmi na-vküpe prekúnolo, csí je gli te 'ze mr'ó.“

Pokvarjenoszt eta sze je, prōti vszēm zá-devam, kak mōtna povōden, nezasztávleno raz-lěvala, i po cělom krsztsansztvi vihěr obcsin-szkoga gibanya i britki to'zb pobűdila. I nē je biló plemenitoga mó'za, kí bi z-szrdca nē'zelo i glaszo neproszo popravka faling eti na ob-csinszki szpráviscsaj cerkevni.

(Dale.)